

Lapin Jätehuolto kuntayhtymä Talousarvio 2023 ja talous- ja toimintasuunnitelma 2023 - 2025

Sisällysluettelo

JOHDANTO.....	3
YLEINEN TALOUDELLINEN TILANNE JA TOIMINTAYMPÄRISTÖ	3
Yleinen taloudellinen kehitys	3
Toimintaympäristön muutokset.....	3
KÄYTTÖTALOUSOSA	4
Vuosikate	4
Tilikauden tulos	4
ecoASEMAT	4
Jätekuljetukset	4
Jätteen käsittely	5
Seuranta	5
Laskutus ja asiakaspalvelu	5
Tiedotus ja neuvonta.....	5
Hankkeet	6
INVESTOINTIOSA	6
RAHOITUSOSA JA LAINAKANTA.....	7
Jättemaksut	7
Perusmaksu	7
Aluekeräysmaksu.....	7
Jäteastoiden tyhjennysmaksut	7
ecoASEMIEN vastaanottomaksut.....	7
Toiminnan rahoitus	7
Lainakanta	8
HENKILÖSTÖOHJELMA	8
Henkilöstö vuonna 2022.....	8
Henkilöstö vuonna 2023.....	8
Henkilöstö vuonna 2024–2025.....	9
TAVOITTEET VUOSILLE 2023—2025	9
Toiminnalliset tavoitteet 2023	9
Taloudelliset tavoitteet 2023	9
Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet 2024—2025.....	9

JOHDANTO

Yhtymäkokouksen on hallituksen esityksestä hyväksyttävä vuoden loppuun mennessä kuntayhtymälle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Talousarviossa otetaan huomioon kuntayhtymän talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä yhtymäkokous hyväksyy myös taloussuunnitelman kolmeksi vuodeksi.

Vuoden 2023 talousarviossa ja vuosien 2023–2025 taloussuunnitelmassa otetaan huomioon uudistetun jätelainsäädännön muutosten vaatimukset.

YLEINEN TALOUDELLINEN TILANNE JA TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Yleinen taloudellinen kehitys

Valtiovarainministeriön syyskuun 2022 taloudellisen katsauksen mukaan alkuvuonna 2022 talouden tuotanto on kehittynyt suotuisasti ja työllisyys on jatkanut nopeaa kasvua. Toisaalta myös hyödykkeiden ja energian hintojen nousu on jatkunut kesällä arvioitua nopeampana.

Bruttokansantuotteen arvioidaan kasvavan 1,7 prosenttia vuonna 2022. BKT:n kasvu hidastuu 0,5 prosenttiin v. 2023. Vuosina 2024–2026 BKT:n kasvun arvioidaan olevan talouden potentiaalista kasvua nopeampaa, noin 1,4 prosenttia vuosittain.

Inflaatio nousee keskimäärin 6,5 prosenttiin tänä vuonna kansallisella kuluttajahinnalla mitattuna.

Vuonna 2023 kuluttajahintaindeksin arvioidaan nousevan vuositasolla 3,2 prosenttia ja vuonna 2024 1,8 prosenttia.

Nimellisansioiden arvioidaan nousevan vuonna 2023 3,6 prosenttia.

Ansiotasoindeksin ennakoidaan kasvavan vuonna 2022 2,6 prosenttia sekä vuonna 2023 3,5 prosenttia ja vuonna 2024 3,0 prosenttia.

Työttömien määrä on alkuvuoden 2022 aikana alittanut koronapandemiaa edeltävät luvut ja elokuussa työttömien määrä alitti jo 8 000, mikä tapahtui edellisen kerran vuonna 1990.

Väestökehitys on kääntynyt Lapissa myönteisemmäksi. Jopa viisi kuntayhtymän alueen kuntaa (Kittilä, Inari, Enontekiö, Pelkosenniemi ja Salla) on onnistunut kerryttämään muuttovoittoa.

Toimintaympäristön muutokset

Kuntayhtymän hallitus hyväksyi uuteen lainsäädäntöön perustuvat jätehuoltomääräykset siten, että ne astuivat voimaan 1.7.2022. Merkittävin muutos koskee pakkausjätteen erilliskeräystä, joka alkaa Inarissa ja Kittilässä 1.10.2023 ja laajenee Kemijärvelle ja Sodankylään 1.10.2024. Erilliskeräysvelvoite koskee taajamissa sijaitsevia vähintään 5 huoneiston asuinkiinteistöjä sekä kunnan hallinto ja palvelutoiminnan kiinteistöjä.

Ukrainan sota on nostanut polttoaineiden hintoja. Muutos on niin iso, että hallitus päätti keväällä 2022 kuukausittaisesta hinnan tarkistuksesta kuljetusyrittäjien kanssa. Kuljetuskustannukset muodostavat noin 40 % kaikista kustannuksista, joten kuljetuskustannusten nousulla on merkittävä vaikutus jätemaksutaksaan.

KÄYTTÖTALOUSOSA

Vuosikate

Vuosikate osoittaa sen tulorahoituksen, joka juoksevien menojen maksamisen jälkeen jää jäljelle käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainojen lyhennyksiin. Perusoletus on, että tulorahoitus on riittävä, jos vuosikate on vähintään käyttöomaisuuden poistojen suuruinen.

Lapin Jätehuolto kuntayhtymän vuoden 2023 talousarviossa vuosikate on poistojen suuruinen.

Tilikauden tulos

Vuonna 2023 tilikauden tulos on noin 150.000 € ylijäämäinen.

ecoASEMAT

Sallan aseman rakenteet uusitaan ja asema muutetaan etävalvotuksi itsepalveluasemaksi. Sodankylän ecoASEMAN vastaanottokenttiä laajennetaan.

Suunnittelutyö Inarin Lintumaan aseman muuttamiseksi etävalvotuksi asemaksi aloitetaan.

Kittilän jätteenvastaanottorakenteiden suunnittelu käynnistetään.

Poistotekstiilien keräys aloitetaan jokaisella ecoASEMALLA.

Jätekuljetukset

Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan on vaikuttanut voimakkaasti kuljetusten kustannustasoon. Vuonna 2022 jätteen keräysurakoitsijoille maksettiin olosuhdelisää, joka oli keskimäärin 5 % kuukausittaisiin kustannuksiin nähden. Vuonna 2023 tullaan tarkastelemaan näiden kuljetusten kokonaisindeksivaikutusta.

Inarin ja Kittilän jätteenkeräysurakat kilpailutetaan ja niistä tehdään hankintapäätös. Näissä urakoissa otetaan huomioon jätehuoltomääräysten mukainen pakkausjätteen erilliskeräys vähintään viiden huoneiston kiinteistöiltä. Pakkausjätteen erilliskeräys aloitetaan lokakuussa 2023.

Perusmaksulla katettavat kotitalouksille suunnatut keräystapahtumat ecoKIERROS sekä ecoNOUTO on kilpailutettu vuosille 2022—2025. Vuonna 2023 ecoKIERROKSELLA otetaan vastaan myös poistotekstiilit.

Siirtokuljetuksen optio on voimassa 16.10.2023 saakka. Siirtokuljetus kilpailutetaan vuoden 2023 aikana.

Jätteen käsittely

Jätteen energiahyödyntämisestä on tehty sopimus, joka on voimassa vuoteen 2027 saakka.

Rakennus- ja purkujätteen käsittelystä on tehty sopimus, joka on voimassa vuoteen 2024 saakka.

Seuranta

Jätehuollon asiakasrekisteriä päivitetään väestö- ja kiinteistötietojärjestelmien avulla. Asuinkiinteistöjen jätehuollon asumukaisuutta seurataan jatkuvasti ja tarvittaessa lähetetään kysely sekä tiedote jätehuoltoon liittymisestä. Uudet asuinrakennukset päivitetään järjestelmään vuosittain.

Kameravalvonta toimii aluekeräyspisteiden väärinkäytösten ehkäisemisessä ja seurannassa. Kuntayhtymän alueella on yhteensä 10 etävalvottavaa kameraa.

Laskutus ja asiakaspalvelu

Vuonna 2023 jatketaan edelleen Perämeren Jätehuolto Oy:n Kemin kaupungin alueen kunnallisen jätteenkuljetuksen sekä Perämeren jätehuolto Oy:n laskutuksen ja asiakaspalvelun hoitamista yhteistyösopimuksen mukaan.

Jatketaan myyntilaskutuksen ja perinnän osalta vuonna 2021 aloitettua yhteistyötä Ropo Capital Oy:n kanssa.

Vuoden 2023 aikana selvitetään Vingo-toiminnanohjausjärjestelmään kytkeytyvän sähköinen asiointin käyttöottoa. Toiminto edistää asiakkaiden itseasiointia.

Vuoden 2023 aikana selvitetään asiakaspalvelun hoitamista osittain ostopalveluna. Pakkausjätteen keräykseen liittyvä asiakasrekisterin ylläpito ja asiakaspalvelu vaatii resursseja samoin kuin kompostointirekisterin ylläpito.

Tiedotus ja neuvonta

Jätelaki 93 § (15.7.2021/714) Jäteneuvonta:

Kunnan on järjestettävä neuvontaa, tiedotusta ja valistusta 32 §:ssä tarkoitettussa toiminnassa syntyvän jätteen määrän ja haitallisuuden vähentämiseksi, lajittelun tehostamiseksi, erilliskeräyksen lisäämiseksi ja jätehuollon asianmukaiseksi toteuttamiseksi sekä mainitusta toiminnasta aiheutuvan roskaantumisen ehkäisemiseksi. Neuvonnassa on kiinnitettävä erityistä huomiota elintarvikejätteen määrän vähentämiseen.

Lapeco tuottaa toimialueensa kunnissa jätelain mukaista kunnan vastuulle kuuluvan jätehuollon jäteneuvontaa, tiedotusta ja valistusta. Ympäristökasvatus- ja neuvontapalveluista muodostuvia kustannuksia katetaan Lapecon perimillä jätehuollon perusmaksuilla. Neuvontapalveluita hankintaan tarvittaessa ostopalveluna.

Neuvonta ja tiedotustyöllä tuetaan Lapecon toimintaa tarjoamalla ajantasaista tietoa kuntayhtymän jätehuoltopalveluista ja jätteiden lajittelusta. Samalla kannustetaan kestävään kulutukseen ja kierrättämiseen.

Jätehuollon tiedotustyössä tuotetaan vuosittain asiakaslehti ecoVIESTI sekä laskutuksen liitteenä ecoPOSTI. Ajankohtaisista jätehuollon asioista tiedotetaan mediatiedottein, nettisivuilla sekä

paikallislehdissä. Jätehuoltopalvelujen tueksi valmistetaan tarpeen mukaan myös oppaita ja ohjeistuksia. Vuoden 2023 aikana tuotetaan myös päivitetty jätteiden lajitteluopas. Tiedotusta ja jäteneuvontaa tehdään lisäksi Lapecon FB –sivulla sekä Instagram -tilillä. Lapecolla on myös monipuoliset nettisivut, joista löytyy paljon tietoa jätehuollosta ja jätteiden lajittelusta.

Lapeco tarjoaa ympäristökasvatuksellisia neuvonta- ja vierailukäyntejä eri kohderyhmille toimialueellaan. Lapeco tarjoaa maksutta:

- ohjatut ecoASEMAvierailut erilaisille ryhmille
- jäteneuvontaa ja ympäristökasvatusta kouluille ja päiväkodeille, yhdistyksille ja järjestöille
- jätteiden lajittelun ohjemateriaalia
- jätehuollon esittelytuokiot ja infopisteet tapahtumissa

Hankkeet

Kuntayhtymä osallistuu erilaisiin jätehuollon kehittämishankkeisiin sekä teettää itse selvityksiä. Lisäksi pyritään järjestämään kierrätysjärjestelmäkokeiluja toiminta-alueella.

INVESTOINTIOSA

Sallan aseman rakenteet uusitaan ja asema muutetaan etävalvotuksi itsepalveluasemaksi.

Sodankylän ecoASEMAN vastaanottokenttiä laajennetaan ja varustetaan uudet alueet kameravalvonnalla. Varaudutaan tuottamaan lasiterminaalipalveluja tuottajayhteisölle.

Ivalon ecoASEMAN jäteaseman vastaanottotoimintoja kehitetään yksityisasiakkaiden palveluiden osalta. Saariselälle hankitaan muovinkeräyspuristin.

Asemien palvelukonseptien kehittämistyön suunnittelu aloitetaan.

Kittilän jätteenvastaanottorakenteiden suunnittelu käynnistetään. Toimistorakennus uusitaan.

Vuonna 2023 täydennetään ja kunnostetaan edelleen aluekeräyspisteverkostoa sekä parannetaan alue- ja siirtokuormausasemien kalustoa ja rakenteita lajittelua silmällä pitäen.

Lapin Jätehuolto kuntayhtymä on hakenut ja saanut ELY-keskuksen jakamaa avustusta tunturialueiden jätehuoltoa edistävän toiminnan tukemiseen. Avustettava hanke: ”Kierrätysjärjestelmäkokeilut ja jätehuollon palveluvalikoiman laajentaminen Kittilässä”, toteutetaan vuoden 2023 aikana.

RAHOITUSOSA JA LAINAKANTA

Jättemaksut

Kuntayhtymä perii jätelain mukaisesti järjestämästään jätehuollosta jättemaksua, jolla katetaan sille tehtävän hoitamisesta aiheutuvat kustannukset. Jättemaksut määrätään kuntayhtymän hallituksen päättämän jätetaksan mukaisesti.

Perusmaksu

Perusmaksulla katetaan pakkausjätteen täydentävä keräys ekopisteillä, kotitalouksien vaarallisten jätteiden jätehuolto, lääkejätteiden keräys apteekkeissa, jäteneuvonta ja tiedotus, jätehuollon viranomaistoiminta sekä osa jätehuollon kehittämistyöstä.

Perusmaksuun sisältyy ilmaisraja, jota vastaan ecoASEMALLE saa tuoda 700 kg tai 20 jätessäkkiä/kaksi jarruttoman peräkärryn kuormaa maksullista jätettä vuodessa.

Perusmaksulla tuotetaan lisäksi kiertävät keräyspalvelut ecoKIERROS ja ecoNOUTO. Keräyksellä saavutetaan lähes jokainen kylä ja parannetaan jätehuoltopalveluiden saatavuutta. Keräyksessä vastaanotetaan vaaralliset jätteet, metalli- ja sähköromut, romuautot sekä polttokelvoton jäte.

Perusmaksut laskutetaan huhti-toukokuussa. Astia-asiakkaille perusmaksu lähetetään astiatyhjennyslaskun yhteydessä ja aluekeräysasiakkaille erillisenä laskuna.

Aluekeräysmaksu

Aluekeräysmaksu peritään kiinteistöiltä, jotka eivät kuulu kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen. Aluekeräysmaksu on vuosimaksu, jonka suuruus perustuu rakennuksen käyttötarkoitukseen ja vakituisilla asunnoilla asukasmäärään. Aluekeräysmaksulla katetaan polttokelpoisen jätteen aluekeräyspaikkojen perustamisesta, ylläpidosta sekä jätteen käsittelystä ja kuljetuksesta aiheutuneet kustannukset.

Aluekeräysmaksut laskutetaan kunnittain touko-lokakuun aikana.

Jäteastoiden tyhjennysmaksut

Jäteastoiden tyhjennysmaksuilla katetaan jätteen keräys, kuljetus, siirtokuormaus ja käsittely. Jäteastoiden tyhjennykset laskutetaan neljän kuukauden välein tammikuussa, toukokuussa ja syyskuussa.

ecoASEMIEN vastaanottomaksut

ecoASEMILLA peritään jätelajikohtaiset vastaanottomaksut. Maksuilla katetaan jätteen vastaanotosta, varastoinnista, kuljettamisesta ja käsittelystä aiheutuvat kulut.

Asemien vastaanottomaksut laskutetaan kuukausittain.

Toiminnan rahoitus

Toiminta katetaan kokonaisuudessaan tulorahoituksella.

Siirtokuljetusten kustannukset nousevat indeksitarkistuksen myötä noin 24 % ja jäteasiakuljetukset noin 17 %. Polttokelpoisen jätteen vastaanottomaksu nousee 8 %. Elinkustannusindeksi on noussut 8,3 % lokakuusta 2021 lokakuuhun 2022.

Kiinteistökohtaisia jätemaksuja korotetaan vuoden 2023 alusta keskimäärin 4 %.

EcoASEMIEN vastaanottomaksuja tarkistetaan jätelajikkeittain kustannustasoa vastaaviksi.

Lainakanta

Lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

Lapin Jätehuolto kuntayhtymällä ei ole pitkäaikaista lainaa.

Vuonna 2023 lyhytaikaista lainaa ei tarvitse ottaa.

Vuoden 2023 investointeja varten otetaan pitkäaikaista lainaa noin 500.000 €.

HENKILÖSTÖOHJELMA

Henkilöstö vuonna 2022

Kuntayhtymällä on ollut vuonna 2022 kymmenen vakituista ja seitsemän määräaikaista työntekijää.

Vakinaisia vuonna 2022

- hallinto: 3
- laskutus- ja asiakasrekisteri: 3
- ajojärjestelyt: 1
- viranomaistoiminta: 1
- ecoASEMAT: 1
- viestintä: 1

Yhteensä 10 henkilöä.

Henkilöstön työkykyä ylläpitävään toimintaan on kollektiivisesti kaikkien työntekijöiden käytettävissä verovapaa liikunta-, kulttuuri- ja hierontaetu 300,00 €/vuosi.

Henkilöstö vuonna 2023

Vakituisten työntekijöiden määrään ei tule muutoksia.

EcoASEMIEN hoitajien lomien sijaisuudet sekä kausittainen lisähenkilöiden tarve asemilla ja asiakaspalvelussa hoidetaan määräaikaisten työntekijöiden ja ostopalveluiden turvin.

Tarkastellaan henkilöstöresurssin riittävyyttä jätelain muutosten aiheuttamien velvoitteiden vuoksi.

Henkilöstö vuonna 2024–2025

Eläköityvien henkilöiden aiheuttaman resurssivajeen korvaaminen ostopalveluna selvitetään.

Suunnitellaan henkilöstötarve asemien toimintojen uudelleenjärjestelyjen liittyvän suunnittelun yhteydessä.

TAVOITTEET VUOSILLE 2023—2025

Toiminnalliset tavoitteet 2023

Kilpailutetaan Inarin ja Kittilän jätteenkeräysurakat sekä siirtokuljetusurakka.

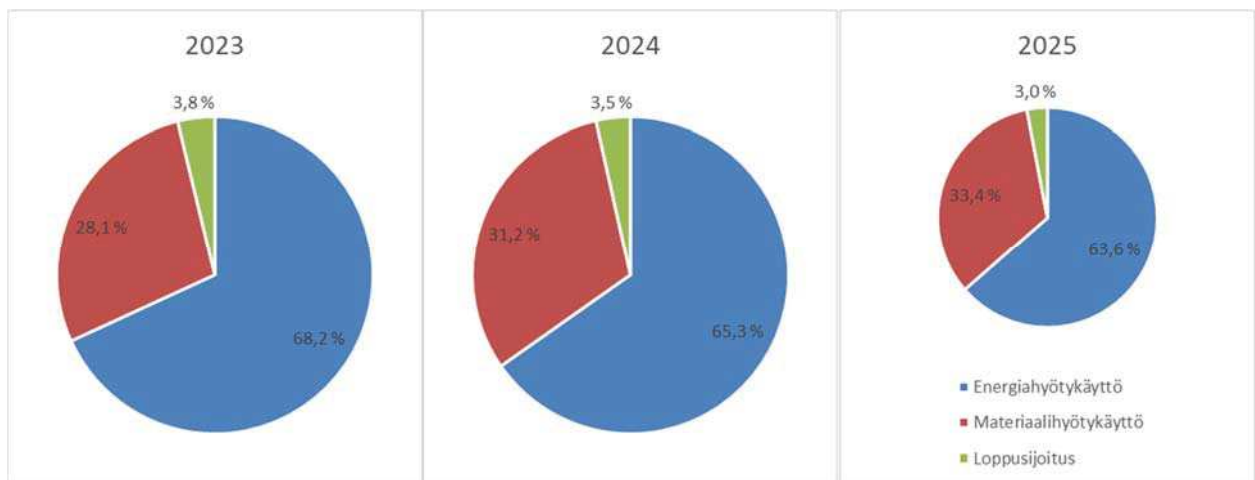
Pakkausjätteen erilliskeräys aloitetaan Inarissa ja Kittilässä 1.10.2023.
Aloitetaan poistotekstiilien keräys jätelain mukaisesti.

Taloudelliset tavoitteet 2023

Vuosikate on vähintään käyttöomaisuuden poistojen suuruinen.

Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet 2024—2025

Erilliskeräyksen järjestäminen jätehuoltomääräysten mukaisesti tulee vähentämään energiahyötykäyttöön toimitettavan jätteen määrää ja lisäämään materiaalihyötykäyttöön toimitettavan jätteen määrää.

Taulukko: Tavoitteet jätteiden hyötykäyttöasteen nostamiseksi

Suunnitellaan kaikkien ecoASEMIEN toimintojen uudelleenjärjestelyt vuonna 2023 rakennettavan Sallan aseman toiminnasta saatavien kokemusten perusteella.